

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ 15

หน่วยการจัดกิจกรรม ส่วนตัวและสังคม
เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6
จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี ซึ่งเป็นแนวทางที่ปวงชนชาวไทยควรนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. สมรรถนะการแนะแนว : ด้านส่วนตัวและสังคม

ข้อ 4 ปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 ตระหนักในความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.2 ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้

4. สาระการเรียนรู้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ชิ้นงาน / ภาระงาน (ถ้ามี)

ใบงาน เรื่อง ปัญหาชีวิต

6. วิธีการจัดกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

6.1 นำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอทัศน์พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 แล้วสนทนากับนักเรียนว่าพระองค์ท่านทำอะไร ที่ไหน และได้ประโยชน์อย่างไร

6.2 นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เรื่อง พอกินพอใช้ แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ย่าน ครูเชื่อมโยงคำสำคัญในใบความรู้ เช่น ประหยัด อดออม อดออม อดออม เพื่อให้เห็นว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองอย่างไร

6.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์เนื้อหาให้เข้าใจชัดเจน แล้วให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นคำถามต่อไปนี้

- เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร
- ถ้านักเรียนมีความพอประมาณในการใช้จ่ายจะเป็นอย่างไร
- ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัวอย่างไร
- นักเรียนจะนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

6.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ชั่วโมงที่ 2

6.5 ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชั่วโมงที่ผ่านมา

6.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 10 คน ให้ศึกษาใบความรู้ที่.3 ซึ่งเป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ และร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) จากข่าวอะไรคือปัญหา
- 2) ปัญหาเกิดจากสาเหตุใด
- 3) เกิดผลกระทบต่อสังคมอย่างไร
- 4) แนวทางในการแก้ปัญหานี้จะทำอย่างไร
- 5) นักเรียนจะใช้หลักการจากแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรในการแก้ไขปัญหานี้

ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้และคุณธรรม แล้วบันทึกลงในใบงาน

6.7 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน

6.8 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

7. สื่อ/อุปกรณ์

- 7.1 รูปภาพหรือวีดิทัศน์พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
- 7.2 ใบความรู้ เรื่อง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
- 7.3 ใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 7.4 ใบความรู้ เรื่อง กรณีศึกษา : ปัญหาชีวิต
- 7.4 ใบงาน เรื่อง ปัญหาชีวิต

8. การวัดและประเมินผล

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 8.1.1 สังเกตความสนใจในการฟัง การตอบคำถาม และการร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 8.1.2 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเรียบร้อยของใบงาน

8.2 เครื่องมือ

-

8.3 เกณฑ์การประเมิน

8.3.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	มีความสนใจในการฟัง การตอบคำถาม การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.3.2 ตรวจใบงาน

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	ทำใบงานถูกต้อง ครบถ้วน และส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ใบความรู้
พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ความพอกินพอใช้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ และแสดงความคิดเห็น

ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานคือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวังแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัวให้มีกินพอใช้ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวดเพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นไปได้โดยแน่นอน

ส่วนการถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : 19 กรกฎาคม 2517)

จากหนังสือ ประมวลคำในพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตั้งแต่พุทธศักราช 2493–2546 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : มกราคม 2549

ใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ แล้วตอบคำถาม

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกร ชาวไทย โดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- แนวคิดหลัก

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

- เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

- หลักการ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน

- เงื่อนไขพื้นฐาน

- จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน
- การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้สำนึกคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร และมีสติปัญญาและความรอบคอบ

- นิยามของความพอเพียง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผลหมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

- เงื่อนไขเพื่อให้เกิดความพอเพียง

การตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้พอเพียงต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านด้วยความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,หนังสือเศรษฐกิจพอเพียงคือ อะไร

ใบความรู้ กรณีศึกษา: ปัญหาชีวิต

ลูกค้าปาของ ต่ำหยาบใส่แม่ค้าร้านอาหารตามสั่ง

ป้าแห่ม่ม กล่าววว่า เรื่องเกิดขึ้นเวลาประมาณ 13.00 น. ของวันที่ 4 มีนาคม ที่ผ่านมา มีลูกค้าผู้หญิงคนหนึ่ง เข้ามาสั่งผัดซีอิ้ว 1 กล่อง ระหว่างที่ทำผัดซีอิ้วให้ ผู้หญิงคนนี้ก็พูดขึ้นมาว่า "ให้น้อยจ้ง ใส่เส้นอีก" ตนจึงตอบไปว่า ไม่น้อยหรอก เพราะยังไม่ได้ใส่ผัก ใส่หมู ใส่ไข่ แล้วตนก็ไม่ได้พูดอะไรต่อ

ทั้งนี้ พอผัดเสร็จ ลูกค้าก็วางเงินให้ โดยไม่ได้วางตี่ๆ แล้วก็บอกตนว่า ชายของแบบนี้ ปิดร้านไปเลย ตอนนั้นตนมีอารมณ์ จึงโต้ตอบ แบบผู้หญิงทะเลาะกัน จากนั้นลูกค้าผู้หญิงก็ออกจากร้านไป ตนก็นึกว่าจะจบ แต่เขากลับไปพาแฟนมา แล้วก็เกิดเหตุการณ์ตามที่ปรากฏในคลิป และที่เห็นตนเข็วยังมีด ตนไม่ได้ตั้งใจ แต่ตกใจ เพราะผู้ชายตัวใหญ่

ขณะที่ ผู้หญิงเสื่อดำที่เป็นลูกค้า เปิดใจผ่านรายการทูบโตะขาวว่า แม่ค้าเหมือนไม่ยอมขายเรา เราอยากจจะรู้ว่าเท่าไร ถามก็ไม่ตอบ เราก็กไม่พอใจเพราะผัดซีอิ้วเส้นน้อย ให้แบบนำเกลียดมาก คูมันน้อย เราก็กซื้อของกินทุกวัน ร้านอื่นไม่เป็นแบบนี้ เราเอาเงินวางไว้ตรงพริก เราตั้งใจว่าจะไม่ส่งให้ เขาก็กวางเงิน 60 บาทวางให้เรา เราก็กไปถามว่ายังงมีอะไร แม่ค้ากก็สับเข็ยขู๋ อยากผากถึงอีกฝ่ายว่า ถ้ากลัวก็อย่าทำแบบนี้กับใคร

ขณะที่ แฟนหนุ่มของผู้หญิงเสื่อดำ กล่าววว่า ฟังผมก่อน แม่ค้าพูดไม่ดีเลย ก่อนหน้าผมพูดดีแล้ว แต่เขาพูดไม่ดีเหมือนกัน ทำไม่ถึงต่ำผมแบบนี้ เขาก็กบอกว่าอยากจจะต่ำ สังคมกล่าววว่าผมกก็เป็นอันธพาล ถ้าเขาไม่สับมีดสับเข็ยขู๋ ผมถามธรรมดา เขาก็กหยับมีดสับเข็ย แล้วจะเอาอย่างง ถ้าไม่พอใจชาย คินเงินมา จะได้จบ เขาก็กบอกว่าไม่คินแล้วอย่างง ไม่คินผมกเข็ยขู๋ก่อน แคผมต้อยก้ละแล้วผมไม่ได้ทำอะไร มีเรื่องแล้วก้แล้วก้ไป ก้ไม่ต้องซื้อกันแค่นั้น ผมไม่ใช่อันธพาล

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/content/1514838>

ใบงาน
เรื่อง ปัญหาชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มศึกษากรณีศึกษาที่กำหนดให้แล้วแบ่งหน้าที่กันร่วมอภิปราย
และความคิดเห็น

ประธาน.....เลขา.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

1. ปัญหาคือ

2. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาคือ
.....

3. ผลกระทบของปัญหาต่อสังคมคือ
.....

4. แนวทางในการแก้ปัญหา
.....
.....

5. นักเรียนนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการไปใช้ในการแก้ปัญหาดังนี้

5.1 ความพอประมาณ.....
.....

5.2 ความมีเหตุผล
.....
.....

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี
.....
.....

5.4 ความรู้และคุณธรรม
.....
.....